Lisa nr 4 väikehankele
Lepinguprojekt

KÄSUNDUSLEPINGU NR {regNumber} ERITINGIMUSED

Eesti Vabariik, Justiits- ja Digiministeeriumi kaudu, registrikood 70000898, asukoht Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn, keda esindab seaduse ja põhimääruse alusel kantsler Tiina Uudeberg (edaspidi nimetatud „Käsundiandja“) ja

[Jur.isiku või FIE ärinimi], registrikood [number], asukoht [aadress], keda esindab [ees- ja perekonnanimi] (edaspidi nimetatud “käsundisaaja”),
edaspidi koos nimetatud „pooled“ ja eraldi „pool“,
sõlmisid käesoleva käsunduslepingu (edaspidi “leping”) alljärgnevas:

1. Lepingu objekt

Lepingu objektiks on käsundisaaja poolt õigusteabe juturoboti vastuste korrapärane monitoorimine ja kvaliteedikontroll. Teenus hõlmab vastamata, ebatäpsete, aegunud, ebaselgete või eksitavate vastuste ning tehniliste probleemide tuvastamist, dokumenteerimist ja liigitamist ning käsundiandjale põhjendatud parandus- ja arendusettepanekute esitamist. Eesmärk on parandada juturoboti toimivust ja vastuste õiguslikku korrektsust ning tagada kasutajatele usaldusväärne ja kvaliteetne teenindus (edaspidi „teenused“). Teenuste täpsem kirjeldus on toodud lepingu lisas nr 1 ja käsundisaaja esitatud pakkumuses.

2. Teenuste osutamise aeg ja tähtpäevad

Käsundisaaja kohustub osutama lepingu objektiks olevad teenused **01.01.2027–31.12.2027.**

3. Lepingu hind

3.1. Lepingu alusel käsundisaaja poolt osutatavate teenuste kogumaksumuseks on **[numbritega] eurot,** millele lisandub käibemaks õigusaktidega sätestatud korras, välja arvatud punktis 3.2 nimetatud juhul (edaspidi nimetatud „lepingu hind“).

3.2. Kui pakkumuse esitamise ajal ei olnud käsundisaaja käibemaksukohustuslane või tal ei olnud kohustust käibemaksu arvestada, kuid selline kohustus tekkis pärast pakkumuse esitamist või lepingu täitmise käigus, peab käsundisaaja arvestama, et lepingu hind sellest käibemaksu võrra ei suurene.

3.3. Lepingu hind on lõplik ja sisaldab kõiki lepingu täitmise kulusid, sh tasu autoriõiguste eest.

3.4. Lepingu hind tasutakse käsundisaajale osamaksetena järgmistelt[1]:

a) esimene osamakse lepingu sõlmimisest kuni jaanuar 2027 – **[numbritega]** eurot, millele lisandub käibemaks;

b) järgmised osamaksed tasutakse **[sagedus]** osa suurus/ võrdsetes osades **[numbritega]** eurot, millele lisandub käibemaks.

3.5. Punktis 3.4 a) sätestatud makse tasumine toimub käsundisaaja poolt esitatud arve alusel, punktis 3.4 b) sätestatud maksete tasumine toimub käsundisaaja poolt esitatud ja käsundiandja volitatud esindaja kinnitatud tegevusaruande alusel esitatud arve alusel.

3.6. Käsundisaaja esitab käsundiandjale arve e-arvena. E-arvet on võimalik saata e-arvete operaatori vahendusel. E-arve loetakse laekunuks selle operaatorile laekumise kuupäevast.

3.7. Lepingu punktis 3.1. märgitud kogumaksumus võib suureneda, kui käsundiandajaga on kokkulepitud töömahu (monitooritavate vestluste arv) oluline suurenemine või kui käsundiandja tellib käsundisaajalt täiendavaid teenuseid, eelkõige seoses juturoboti kasutuselevõtuga täiendavates domeenides või seoses juturobotite liitmisega võrgustikku. Täiendavate teenuste eest tasumisel võetakse aluseks pakkumuses esitatud töötunni hind **[numbritega]** eurot, millele lisandub käibemaks.

4. Erisätted

4.1. Lisaks üldtingimustes sätestatule kohustub käsundisaaja:

---

[1] tasumise tingimusi, sh sagedust, võib täpsustada vastavalt pakkumusele või väikehanke menetluse käigus peetavatel läbirääkimistel

4.1.1. esitama hiljemalt kuu jooksul pärast lepingu sõlmimist käsundiandjale kvaliteedikontrolli metoodika projekti ning ettepanekud täpse töökorralduse kohta. Metoodika sisaldab vähemalt kontrollitavate vestluste minimaalset arvu, hindamiskriteeriume, puuduste liigitamise aluseid, valimi moodustamise põhimõtteid ja dokumenteerimisnõudeid. Metoodika rakendatakse pärast käsundiandja volitatud esindaja kirjalikku kinnitust. Muudatused metoodikas kooskõlastatakse käsundiandjaga enne nende kasutuselevõttu;
4.1.2. esitama teenuste osutamise kohta [*sagedus*] koondülevaate kvaliteedinäitajate kohta vastavalt lepingu lisale 1 ja [*sagedus*][2] maksete aluseks olevaid tegevusaruandeid, milles esitataks ülevaade eelmise aruandeperioodi tegevustest ja nendele kulunud ajast (maht);
4.1.3. teavitama käsundiandjat jooksvalt kriitiliste vigade esinemise korral;
4.1.4. pakkumuses esitatud meeskonnaliikmete vahetumise korral tagama, et teenust osutavad vähemalt väikehanke dokumentides nõutud pädevuse ja kogemusega isikud. Meeskonnaliikme vahetumise vajadustest tuleb käsundiandja esindajat teavitada esimesel võimalusel ning esitada uue meeskonnaliikme pädevust ja kogemust tõendavad andmed ja dokumendid. Meeskonnaliikmete vahetamiseks on vajalik käsundiandja nõusolek. Teavitus ja nõusolek esitatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
4.1.5. teenuse osutamisel tegutsema sõltumatu eksperdina ning lähtuma oma parimatest valdkondlikest teadmistest, kogemustest ja meetoditest. Käsundisaaja kohustub lepingu täitmisel tagama, et mistahes temapoolne äri- või muu tegevus ei ole suunatud kolmandate isikute huvide esindamisele. Käesolevas punktis sätestatud huvide konflikti vältimise kohustuse rikkumise korral on käsundiandjal õigus nõuda käsundisaajalt leppetrahvi kuni 20% lepingu hinnast. Samuti on käsundiandjal õigus kirjeldatud juhul leping erakorraliselt ühepoolselt lõpetada;
4.1.6. tagama, et teenuse osutajatel on nõuetekohased kogemused ja pädevused. Käsundisaaja võib käsundiandja eelneval nõusolekul vajadusel kaasata teenuse osutamisele teisi asjatundjaid, jäädes käsundiandja ees vastutavaks nende poolt osutatud teenuse eest.
4.1.7. tagama lepingu täitmise käigus isikuandmete töötlemise õiguspärasuse ning vastavuse isikuandmete kaitse üldmääruses (EL 2016/679) ja teistes andmekaitse õigusaktides sätestatud nõuetele, sh täitma organisatsioonilisi, füüsilisi ja infotehnoloogilisi turvameetmeid konfidentsiaalsete andmete kaitseks juhusliku või tahtliku volitamata muutmise, juhusliku hävimise, tahtliku hävitamise, avalikustamise jms eest. Vajadusel sõlmivad pooled isikuandmete töötlemise lepingu, mille täpsemad tingimused on toodud lepingu lisas 2.
4.1.8. käsundiandjaga kokkulepitud tingimustel ja mahus viima ellu pakkumuses esitatud juturoboti teenuse parendamisettepanekud või osalema arendusettepanekute elluviimisel.
4.2. Lisaks üldtingimustes sätestatule kohustub käsundiandja:
4.2.1. täpsustama teenuse osutamiseks vajalikud tegevused ja määrama tegevuste elluviimiseks tähtajad ning edastama vastava info käsundisaajale;
4.2.2. tagama käsundisaajale juturoboti haldusplatvormile vajalikud ligipääsud ning organiseerima info jagamiseks otsekontaktid Registrite ja Infosüsteemide Keskuse poolt juturobotit arendava isikuga.
4.2.3. 10 (kümne) tööpäeva jooksul arvestades käsundisaaja poolt punktis 4.1.2. kirjeldatud ülevaate või aruande esitamisest need läbi vaatama. Käsundiandjal on õigus sama aja jooksul põhjendatult keelduda aruande kinnitamisest või esitada käsundisaajale aruannetega seotud puuduste kõrvaldamiseks järelepärimisi, millele kohustub käsundisaaja vastama 5 tööpäeva jooksul arvates järelepärimise esitamisest. Käsundiandjal on õigus küsida esitatud ülevaate või aruande kohta selgitusi, määrates tähtaja neile vastamiseks.
4.3. Käsundisaaja, sh tema töötaja, ametnik kui temaga mistahes muus lepingulises suhtes olev lepingu täitmisel osalev isik teavitab käsundiandja tööalase tegevusega teatavaks saanud Euroopa Liidu õiguse rikkumisest e-posti aadressil vihje@justdigi.ee. Käsundiandja tagab tööalase tegevusega teatavaks saanud Euroopa Liidu õiguse rikkumisest teavitaja kaitse. Rikkumisest teavitamise ja teavitaja kaitse tagamise õiguslike aluste ning kohustuste rikkumisel kohalduva vastutuse osas lähtuvad pooled Tööalasest Euroopa Liidu õiguse rikkumisest teavitaja kaitse seaduses sätestatust.Käsundiandja tagab tööalase tegevusega teatavaks saanud Euroopa Liidu õiguse rikkumisest teavitaja kaitse. Rikkumisest teavitamise ja teavitaja kaitse tagamise õiguslike aluste ning kohustuste rikkumisel kohalduva vastutuse osas lähtuvad pooled Tööalasest Euroopa Liidu õiguse rikkumisest teavitaja kaitse seaduses sätestatust.

5. Volitatud esindajad

[2] Sagedus täpsustatakse vastavalt esitatud pakkumusele. Kui kvaliteedinäitajate koondülevaate ja tegevusaruande sagedus on samad, märgitakse see p 4.1.2 tekstis ühes kohas

5.1. Käsundiandja volitatud esindajaks lepingu täitmisega seotud küsimustes on [ees- ja perekonnanimi], tel [number], e-post [aadress], või teda asendav isik.
5.2. Käsundisaaja volitatud esindajaks lepingu täitmisega seotud küsimustes on [ees- ja perekonnanimi], tel [number], e-post [aadress].

6. Lepingu lisad

Lepingu juurde kuuluvad allkirjastamise hetkel lisadena alljärgnevad dokumendid:
6.1. Lisa 1 – Lepingu objekti kirjeldus;
6.2. Lisa 2 – Andmetöötluse leping.

7. Muud sätted

7.1. Lepingu osaks on lisaks käesolevatele eritingimustele ja nende lisadele käsunduslepingute üldtingimused. Käsundisaaja kinnitab, et on üldtingimustega tutvunud paberkandjal või elektroonselt Justiits- ja Digiministeeriumi kodulehel aadressil https://www.justdigi.ee/majandusteave-ja-riigihanked#justiitsministeeriumi_lepingute_uldtingimused ning tal oli võimalik nende kohta küsida selgitusi ja teha ettepanekuid eritingimustes üldtingimuste kohaldamata jätmiseks või muutmiseks. Pooled kinnitavad, et kõik üldtingimused on mõistlikud ega saa seetõttu olla tühised.
7.2. Kui konkreetsest sättest ei tulene teisiti, tähendab mõiste „leping" lepingu eritingimusi ja üldtingimusi koos kõikide lisadega. Lepingu dokumentide prioriteetsus on järgmine: eritingimused (I), lepingu lisad (II) ja üldtingimused (III). Vastuolude korral lepingu dokumentide vahel prevaleerib prioriteetsem dokument. Lepingu sõlmimisega kaotavad kehtivuse kõik käsundisaaja hinnapakkumises või muus sarnases dokumendis sisalduvad tingimused niivõrd, kuivõrd need on vastuolus lepingu eritingimuste ja üldtingimustega.
7.3. Leping allkirjastatakse digitaalselt.

Käsundiandja	**Käsundisaaja**
/allkirjastatud digitaalselt/	*/allkirjastatud digitaalselt/*
Tel: 620 8100	Tel: [number]
E-post: info@justdigi.ee	E-post: [aadress]

LISA 1 KÄSUNDUSLEPINGULE NR {regNumber}

LEPINGU OBJEKTI KIRJELDUS

Hanke objektiks on õigusteabe juturoboti vastuste igapäevane monitoorimine ja kvaliteedikontroll. Juturoboti eesmärk on muuta õigusalane teave lihtsamini kättesaadavaks ning pakkuda inimestele esmast õigusteavet.

Juturobot loodi Bürokrati platvormil koostöös Registrite ja Infosüsteemide Keskuse (RIK) ning Riigi Infosüsteemi Ametiga (RIA). Robot vastab õigusküsimustele eesti keeles, kuid saab vastata ka küsimuse esitamise keeles. Hange hõlmab eesti- ja venekeelsete küsimuste kontrolli.

Juturobot koostab vastused talle kättesaadavaks tehtud teadmusbaasi alusel. Teadmusbaas sisaldab Riigi Teataja ajakohaseid üleriigilisi seadusi ja määruseid, kohaliku omavalitsuse määruseid ja Riigikohtu lahendid. Täiendavalt on juturoboti juhistesse lisatud mitmed olulised veebilehed/lingid, millistele robot peab teatud teema juures oskama täiendava infona viidata.

Õigusteabe juturobot on kättesaadav veebilehel https://www.juristaitab.ee/et. Juturoboti kasutamise kohta on koostatud ka kasutusjuhend, mis on kättesaadav siit.

Töö hõlmab vastamata või ebatäpsete vastuste tuvastamist ja sellest tulenevalt sisendi andmist juturoboti edasiarendamiseks ja täiustamiseks. Õigusteabe juturoboti vastuste monitoorimise eesmärk on tagada õigusteabe juturoboti vastuste korrapärane kvaliteedikontroll. Teenus hõlmab vastamata, ebatäpsete, aegunud, ebaselgete või eksitavate vastuste ning tehniliste probleemide tuvastamist, dokumenteerimist ja liigitamist ning hankijale põhjendatud parandus- ja arendusettepanekute esitamist. Hankijale tuleb anda terviklik sisend juturoboti kvaliteedi, kasutajakogemuse, tehnilise toimivuse ja juhiste täiustamiseks. Kontroll peab aitama vähendada ebaõigete või eksitavate vastuste osakaalu, parandada vastuste selgust ja struktuuri ning toetada seda, et robot suunaks kasutaja vajadusel õigel ajal juristi või muu pädeva spetsialisti poole.

Teenuse osutamise kord ja aruandlus

Käsundisaaja kontrollib juturoboti vestlusi vähemalt igal tööpäeval hankijaga kooskõlastatud metoodika alusel. Kontrollitavate vestluste valmim hõlmab kõigil kalendripäevadel, seahulgas nädalavahetustel ja pühadel, toimunud vestlusi. Kontrollitavate vestluste valim koosneb ka vähemalt järgmistest osadest:

- **juhuslik üldvalim** – regulaarne pisteline valim kõigist õiguslikest vestlustest, et hinnata roboti üldist kvaliteeditaset;
- **kasutaja tagasiside põhine valim** – eelisjärjekorras kontrollitakse vestlusi, millele kasutaja on andnud negatiivse hinnangu, märkinud, et ta ei saanud vastust, või lisanud kommentaari, mis viitab ebatäpsusele, arusaamatusele või tehnilisele probleemile.

Metoodikas kirjeldatakse iga valimiosa moodustamise põhimõte, valiku sagedus ja põhjendus, kontrollitavate vestluste minimaalne arv, hindamiskriteeriumid, puuduste liigitamise alused ning see, kuidas välditakse sama vestluse mitmekordset arvestamist kontrollitud vestluste koguarvus. Üks vestlus võib kuuluda mitmesse valimiossa, kuid aruandluses arvestatakse seda ühe kontrollitud vestlusena.

Hankija hinnangul on eeldatav töömaht päevas u 30 sisulist vestlust so u 4h. Lõplik metoodika, sh kontrollitavate vestluste minimaalne arv, määratakse hiljemalt kuu pärast teenuse alustamist hankijaga kinnitatud töökorralduslikus kokkuleppes. Pakkumuses määratakse kindlaks täiendavate tööde teostamise tunnihind.

Kontrolli käigus käsundisaaja:

- monitoorib vastuste **sisu täpsust** – kas vastused on korrektsed ja ajakohased ning kas need vastavad seadusandlusele, andmekaitse- ja eetikanõuetele.

- kontrollib juturoboti **tehnilist toimivust** – kas robot töötab tõrgeteta, vastustes välja toodud **viited** (õigusaktide viited ja lisainformatsiooni andvad veebilehed/lingid) **toimivad ja on asjakohased** (viited on õiged);
- hindab juturoboti **kasutajakogemust** – kas robotit on lihtne kasutada;
- kontrollib juturoboti **vastuste stiili ja selgust** – kas vastused on arusaadavad ja neutraalsed ning loogiliselt üles ehitatud.
- hindab õigusnõu piiranguid ja koostab vajadusel juhise, millal robot peab suunama lõppkasutaja juristi poole.

Kontrolli käigus tuvastatud vastused ja puudused liigitatakse hankijaga kooskõlastatud kvaliteedikontrolli metoodika alusel õigeks vastuseks või kriitilisteks, olulisteks või väheolulisteks puuduseks. Vestlused liigitatakse ka valdkonna või teema järgi (vt peatükki "Bürokrati tagatoa olemasolevad funktsioonid"). Kriitiliseks loetakse eelkõige puudus, mille tõttu võib kasutaja saada oluliselt ebaõiget või eksitavat õigusteavet (vastus tugineb valedel õigusaktidel või normidel, ei tuvasta õigesti õigussubjekti, õigussuhet või kasutaja tegelikku õiguslikku huvi) või jääda ilma vajalikust suunamisest pädeva spetsialisti poole. Oluline puudus vähendab vastuse sisulist täpsust, täielikkust või arusaadavust, kuid ei tekita vahetut olulise eksitamise ohtu. Väheoluline puudus on keeleline, stiililine, vormistuslik või muu väikese mõjuga puudus, mis ei muuda vastuse põhisisu. Kriitilisest puudusest teavitab käsundisaaja hankijat hiljemalt nädala jooksul selle tuvastamisest.

Käsundisaaja dokumenteerib iga kontrollitud vestluse ja tuvastatud puuduse Bürokrati tagatoas ning edastab vastavalt kokkulepitud sagedusele ka regulaarseid koondülevaated kvaliteedinäitajatest, probleemidest ja ettepanekutest, mis sisaldavad:

- kontrollitud vestluste arv;
- vestluste jaotus õigusvaldkondade või teemade kaupa;
- õigete vastuste ja puuduste arvu ning osakaalu raskusastmete kaupa;
- korduvate ja suure mõjuga probleemide analüüs, tuues välja peamised olukordade kirjeldused ja antud hinnangu põhjused;
- tehniliste probleemide ning mittetoimivate või ebaasjakohaste viidete loetelu;
- isikuandmete töötlusega seotud tähelepanekud;
- kasutaja tagasisidest ilmnenud probleemid;
- põhjendatud parandus- ja arendusettepanekud (juturoboti juhiste või tehniliste lahenduse täpsustamiseks/muutmiseks, sh teadmusbaasi uute allikate või linkide lisamiseks ning ettepanekud vastuste korrektsuse, sõnastuse, struktuuri või tooniga seotud parandusteks);
- hinnang sellele, kas varasemad arendus- või juhisemuudatused on parandanud roboti vastuseid, kui mõju hindamiseks on piisavalt andmeid.

Käsundisaaja tegevusaruande, milles teeb ülevaate eelmise aruandeperioodi tegevustest ja nendele kulunud ajast (maht). Tegevusaruanne on aluseks tasu maksmisel. Aruandluse sagedus ja vorm lepitakse kokku hankelepingus või töökorralduslikus kokkuleppes, kuid hankijale peab olema tagatud vähemalt igakuine koondülevaade ning kriitiliste vigade esinemise korral jooksvad teavitused hankijale. Koondülevaate ja tegevusaruande esitamine võib ühtida.

Töö tulemusel:

- leitud vead ja puudused on liigitatud ja dokumenteeritud;
- hankijale ja arendusmeeskonnale on regulaarselt esitatud mõõdetav ülevaade juturoboti vastuste kvaliteedist ja probleemidest;
- juturoboti vastuste täpsus, ajakohasus, selgus ja kasutajasõbralikkus paranevad.

Bürokrati tagatoa olemasolevad funktsioonid

- Vestlused on eristatavad unikaalse tunnuse järgi.
- Vestluste analüüsimisel on võimalik võtta arvesse kasutajate jäetud 1–10-palli skaalal antud hinnangut, tagasiside ning vestluse staatust (lahkus määramata põhjusel, aktsepteeritud vastusega või vastuseta).
- Vestluste analüüsimisel on võimalik vestlustele külge panna hindajapoolne kommentaar ja valida eelmääratud väärtustega valikvälju kolmes kategoorias, mis on vastavalt vajadusele

kujundatavad. Vastavad väärtused on kõigi vestluste hulgast eraldi välja filtreeritavad. Eeltäidetavad kategooriad on:
    - vestluse valdkond
    - vestluse kvaliteet
    - järeltegevus
- Võimalik on näha statistikat, kus eristatakse üldist vaadet (vestluste koguarv kindlal perioodil, erinevate keskmiste näitajad ning olulisemad graafikud ja mõõdikud), detailsemat vestluste statistikat ning tagasiside statistikat.

Tagatuba funktsionaalsusi võidakse vastavalt tagasisidele ja vajadusele jooksvalt täiendada.

Kavandatavad uuendused

Bürokrati platvormil on välja arendatud **multidomeeni funktsionaalsus**. Multidomeen tähendab, et eri domeenide Bürokrattide haldamine on võimalik ühes haldusplatvormis. Haldusplatvormil antakse iga domeeni haldajatele eraldi ligipääsud ja õigused ning tekib võimalus eristada, milliselt domeenilt küsimus esitati, sh on tulevikus võimalus eristada ka vaid õigusküsimusi.

Lisaks algsele juristaitab.ee veebilehe domeenile on 2026. a teises pooles või 2027.a alguses Justiits- ja Digiministeeriumi haldusalas plaan paigaldada eraldi juturobot ka Justiits- ja Digiministeeriumi veebilehele ja Riigi Teataja veebilehele.

Iga domeeni robotil on oma teadmusbaas(id) ja eraldi juhised (agendid), millest robot vastamisel lähtuma peab. Välja töötatakse funktsionaalsus, mis võimaldab vestlusi filtreerida selle järgi, millist teadmusbaasi robot vastuste koostamisel kasutas. Nii saab eristada õigusküsimusi käsitlevad vestlused (vestlused, kus kasutatakse teadmusbaase, mis annavad infot õigusküsimusele vastamiseks) konkreetse veebilehe muude teemade vestlustest (vestlused, kus kasutatakse teisi teadmusbaase).

Juturoboti kasutuselevõtt täiendavates domeenides suurendab eelduslikult esitatud küsimuste arvu ning seda ennekõike Justiits- ja Digiministeeriumi ning Riigi Teataja veebilehtede kaudu esitatud küsimuste näol. Vestluste kontroll eelnevalt nimetatud teistes teadmusbaasides lepitakse eraldi töökorralduslikult kokku. Täiendava teenuse osutamise tingimuste ja tasu kohta sõlmivad pooled lepingu lisa.

Teine suurem muudatus on **juturobotite liitmine võrgustikku**, mille tulemusena erinevate asutuste Bürokratid suudavad esitatud küsimuse järgi tuvastada, milline teine Bürokratt on õigem küsimusele vastama ning inimese küsimus suunatakse vajadusel teisele Bürokratile vastamiseks. Muudatus tõstab eelduslikult õigusteabe juturoboti vastuste hulka. Täiendava teenuse osutamise tingimuste ja tasu kohta sõlmivad pooled lepingu lisa.

Käsundiandja	**Käsundisaaja**
/allkirjastatud digitaalselt/	*/allkirjastatud digitaalselt/*

LISA 2 KÄSUNDUSLEPINGULE NR {regNumber}

ANDMETÖÖTLUSE LEPING

Käesolev isikuandmete töötlemist puudutav lepingulisa (edaspidi: **lisa**) on lahutamatu osa väikehanke „Õigusteabe juturoboti kvaliteedi tagamine ja arendamine 2027“ tulemusena sõlmitud käsunduslepingust nr [lepingu nr] (edaspidi: **leping**), mis sõlmitakse Justiits- ja Digiministeeriumi (edaspidi: **vastutav töötleja**) ja [täitja] (edaspidi: **volitatud töötleja**) vahel.

Vastutavat töötlejat ja volitatud töötlejat nimetatakse edaspidi eraldi ka kui **pool** ning ühiselt kui **pooled**.

Lisa eesmärk

1.1. Käesoleva lisa eesmärk on kokku leppida vastastikustes õigustes ja kohustuses, mida pooled lepingu täitmisega kaasneval isikuandmete töötlemisel järgivad. Käesolev lisa kujutab endast pooli omavahel siduvat andmetöötluslepingut Euroopa Liidu isikuandmete kaitse üldmääruse (2016/679) (edaspidi: **üldmäärus**) artikli 28 lõike 3 tähenduses.
1.2. Füüsiliste isikute (edaspidi: **andmesubjektide**) kategooriad ja nende kohta käivate isikuandmete liigid, mida lepingu täitmisel töödeldakse, isikuandmete töötlemise kestus, iseloom ja eesmärgid ning vastutava töötleja esmased dokumenteeritud juhised sisalduvad lepingus, sh selle juurde kuuluvates dokumentides. Vastutav töötleja võib anda isikuandmete töötlemiseks volitatud töötlejale täiendavaid dokumenteeritud juhiseid.
1.3. Pooled kohustuvad lepingu täitmisel järgima kõiki kohalduvaid andmekaitsealaseid õigusakte, kuid ka suuniseid, juhendeid ja tegevusjuhiseid, mis on koostatud isikuandmete kaitse valdkonnas järelevalve, teavitus- ja ennetustöö korraldamise eest vastutava kohaliku ja/või Euroopa Liidu asutuse poolt.

Mõisted

2.1. Käesolevas lisas olevate mõistete sisustamisel lähtutakse üldmääruses sätestatust, sealhulgas järgmistest terminitest ja nende definitsioonidest:
2.1.1. „**Isikuandmed**“ – igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta; tuvastatav füüsiline isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada, eelkõige sellise identifitseerimistunnuse põhjal nagu nimi, isikukood, asukohateave, võrguidentifikaator või selle füüsilise isiku ühe või mitme füüsilise, füsioloogilise, geneetilise, vaimse, majandusliku, kultuurilise või sotsiaalse tunnuse põhjal;
2.1.2. „**Isikuandmete töötlemine**“ – iga isikuandmete või nende kogumitega tehtav automatiseeritud või automatiseerimata toiming või toimingute kogum, näiteks kogumine, dokumenteerimine, korrastamine, struktureerimine, säilitamine, kohandamine ja muutmine, päringute tegemine, lugemine, kasutamine, edastamise, levitamise või muul moel kättesaadavaks tegemise teel avalikustamine, ühitamine või ühendamine, piiramine, kustutamine või hävitamine;
2.1.3. „**Isikuandmetega seotud rikkumine**“ – turvanõuete rikkumine, mis põhjustab edastatavate, salvestatud või muul viisil töödeldavate isikuandmete juhusliku või ebaseadusliku hävitamise, kaotsimineku, muutmise või loata avalikustamise või neile juurdepääsu.

Isikuandmete töötlemine

3.1. Volitatud töötleja kohustub töötlema isikuandmeid üksnes lepingu täitmise eesmärgil, vastutava töötleja dokumenteeritud juhiste alusel, lepingus kirjeldatud ulatuses ja viisil ning vastavalt käesolevas lisas sätestatud tingimustele. Kui see on lepingu täitmiseks vajalik, võib volitatud töötleja isikuandmeid töödelda ka järgmistel eesmärkidel:
    3.1.1. asjakohaste info- ja sidesüsteemide hooldamine, tagades sellise töötlemise vastavuse käesolevas lisas nimetatud õigusaktidele ja juhenditele.
3.2. Volitatud töötleja teavitab andmesubjekte nende isikuandmete töötlemistingimustest ja tagab, et tal on isikuandmete töötlemiseks vajalikud õigused ja nõusolekud.
3.3. Volitatud töötleja vastutab vastutavale töötlejale edastatud isikuandmete õigsuse ja kättesaadavaks tegemise eest.
3.4. Kui volitatud töötleja ei ole vastutava töötleja juhistes kindel, kohustub ta mõistliku aja jooksul vastutava töötlejaga selgituste või täiendavate juhiste saamiseks ühendust võtma. Volitatud töötleja teavitab vastutavat töötlejat viivitamatult kõigist avastatud vastuoludest dokumenteeritud juhiste ja käesolevas lisas nimetatud õigusaktide või juhendite vahel.

3.5. Volitatud töötleja võib isikuandmete töötlemiseks kasutada teisi volitatud töötlejaid (edaspidi: **teine volitatud töötleja**) üksnes vastutava töötleja igakordsel eelneval loal, mis on antud vähemalt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
3.6. Ilma vastutava töötleja kirjalikku taasesitamist võimaldava loata võib volitatud töötleja kasutada isikuandmete töötlemiseks teisi volitatud töötlejaid üksnes juhul, kui see on vajalik volitatud töötleja info- ja sidesüsteemide hoolduseks, kui hoolduse läbiviimine ilma isikuandmeid töötlemata pole võimalik. Sellisel juhul teavitab volitatud töötleja vastutavat töötlejat teise volitatud töötleja kaasamise, lisamise või asendamise kavatsusest, andes seeläbi vastutavale töötlejale võimaluse esitada ettepaneku suhtes vastuväiteid. Kui vastutav töötleja ei ole esitanud volitatud töötlejale 10 kalendripäeva jooksul vastuväiteid või kui vastutav töötleja selle heaks kiidab, võib volitatud töötleja teavituses märgitud viisil teise volitatud töötleja kaasata, lisada või asendada.

3.6.1. Volitatud töötleja vastutab kõigi teiste volitatud töötlejate tegevuse eest nagu enda tegevuse eest ning sõlmib teise volitatud töötlejaga isikuandmete töötlemiseks kirjalikud lepingud vastavalt üldmääruse artikli 28 lõikele 4, milles sisalduvad käesolevas lisas sätestatuga vähemalt samaväärsed andmekaitsekohustused.

3.6.2. Kui vastutav töötleja on andnud volitatud töötlejale loa kasutada lepingust tulenevate kohustuste täitmiseks teisi volitatud töötlejaid, on lepingust tulenevatele küsimustele vastamisel kontaktisikuks vastutavale töötlejale üksnes volitatud töötleja ning volitatud töötleja tagab selle, et kõnealune teine volitatud töötleja täidab lepingu nõudeid. Vastutav töötleja võib igal ajahetkel võtta tagasi volitatud töötlejale antud loa teise volitatud töötleja kasutamiseks.

3.7. Volitatud töötleja kohustub hoidma lepingu täitmise käigus teatavaks saanud isikuandmeid konfidentsiaalsena ning mitte töötlema isikuandmeid muul kui lepingus sätestatud eesmärgil. Samuti kohustub volitatud töötleja tagama, et isikuandmeid töötlema volitatud isikutel (sh volitatud töötleja töötajad, teised volitatud töötlejad ja nende töötajad jt, kellel on ligipääs lepingu täitmise käigus töödeldavatele isikuandmetele) lasub samaväärne konfidentsiaalsuskohustus.
3.8. Volitatud töötleja kohustub rakendama asjakohaseid turvameetmeid, muu hulgas tehnilisi ja korralduslikke, viisil, et isikuandmete töötlemine vastaks üldmääruse artikli 32 nõuetele, sealhulgas:
3.8.1. vältima kõrvaliste isikute ligipääsu isikuandmete töötlemiseks kasutatavatele andmetöötlusseadmetele;

3.8.2. ära hoidma andmekandjate omavolilist teisaldamist;

3.8.3. tagama, et tagantjärele oleks võimalik kindlaks teha, millal, kelle poolt ja milliseid isikuandmeid töödeldi (sh kui andmeid töödeldi omavoliliselt);

3.8.4. tagama, et igal isikuandmete töötlemises osaleval isikul oleks juurdepääs ainult temale tööülesannete täitmiseks vajalikele isikuandmetele.

3.9. Volitatud töötleja aitab võimaluste piires vastutaval töötlejal asjakohaste tehniliste ja korralduslike meetmete abil täita vastutava töötleja kohustusi vastata kõigile andmesubjekti taotlustele oma õiguste teostamisel, muu hulgas edastades kõik andmesubjektidelt saadud andmete kontrollimise, parandamise ja kustutamise, andmetöötluse keelamise ja muud taotlused vastutavale töötlejale viivitamatult nende saamisest alates. Andmesubjekti taotluse lahendamise otsustab vastutav töötleja. Volitatud töötleja ei vasta andmesubjekti või mistahes muu kolmanda isiku päringule ilma vastutava töötleja eelneva kooskõlastuseta.
3.10. Volitatud töötleja aitab vastutaval töötlejal täita üldmääruse artiklites 32–36 sätestatud kohustusi, võttes arvesse isikuandmete töötlemise laadi ja volitatud töötlejale kättesaadavat teavet.
3.11. Vastutav töötleja võib viia läbi auditeid, eesmärgiga kontrollida volitatud töötleja käesolevast lisast tulenevate kohustuste täitmist. Volitatud töötleja teeb sel eesmärgil vastutava töötleja kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis taotluse alusel kättesaadavaks kogu teabe, mis on vajalik käesolevas lisas sätestatud kohustuste täitmise tõendamiseks . Pooled on kokku leppinud, et:

3.11.1. vastutava töötleja auditeid võib läbi viia vastutav töötleja ja/või kolmas isik, keda vastutav töötleja on selleks volitanud;

3.11.2. volitatud töötlejal on kohustus anda vastutavale töötlejale teavet, sh andmeid ja dokumente, mida on vaja selleks, et tõendada käesoleva lisa nõuetekohast järgimist;

3.11.3. vastutav töötleja käsitleb volitatud töötlejalt auditi raames saadud teavet konfidentsiaalsena.

3.12. Volitatud töötleja suunab kõik järelevalveasutuste päringud viivitamatult, kuid hiljemalt päringu saamisele järgneva 3 kalendripäeva jooksul otse vastutavale töötlejale, kuna suhtluses järelevalveasutustega pole volitatud töötlejal õigust vastutavat töötlejat esindada ega tema nimel tegutseda. Volitatud töötleja teeb järelevalveasutuse päringute lahendamisel ja neile vastamisel, iseäranis volitatud töötlejat puudutavates küsimustes või toimingutes, vastutava töötlejaga igakülgselt koostööd.

Isikuandmete töötlemine väljaspool Euroopa Liitu ja Euroopa Majanduspiirkonda

4.1. Volitatud töötleja võib edastada isikuandmeid väljaspool Euroopa Liitu ja Euroopa Majanduspiirkonda asuvale vastuvõtjale (sh teisele volitatud töötlejale), ainult juhul, kui vastavaks andmeedastuseks ja edasiseks andmetöötluseks esineb õiguslik alus, sh:

4.1.1. vastuvõtjale, kes asub riigis, kus on Euroopa Komisjoni kaitse piisavuse otsuse kohaselt tagatud Euroopa Liidu ja Euroopa Majanduspiirkonnaga samaväärne isikuandmete kaitse tase; või

4.1.2. asjakohaste kaitsemeetmete rakendamisel üldmääruse artikli 46 tähenduses.

4.2.Eelmises punktis sätestatust sõltumata töötleb volitatud töötleja isikuandmeid väljaspool Euroopa Liitu ja Euroopa Majanduspiirkonda (sh edastab kolmandas riigis asuvale vastuvõtjale) üksnes vastutava töötleja igakordsel kirjalikul loal.

Pilvepõhise AI keelamine

5.1. Isikuandmeid ei tohi sisestada või edastada avalikesse või kommertslikesse tehisintellekti süsteemidesse (nt Deepseek, ChatGPT, Google Bard, Microsoft Copilot jt).

Isikuandmete töötlemisega seotud rikkumistest teavitamine

6.1. Volitatud töötleja teavitab vastutavat töötlejat kõikidest isikuandmete töötlemisega seotud rikkumistest, või kui on alust kahtlustada, et selline rikkumine on aset leidnud, ilma põhjendamatu viivituseta alates hetkest, kui volitatud töötleja või tema poolt kasutatav teine volitatud töötleja saab isikuandmete töötlemisega seotud rikkumisest või selle kahtlusest teada.

6.2. Volitatud töötleja peab viivitamatult, aga mitte hiljem kui 24 tundi pärast rikkumisest teada saamist edastama vastutavale töötlejale kogu isikuandmetega seotud rikkumist puudutava asjakohase informatsiooni, täites käesolevas lisas toodud isikuandmete töötlemise rikkumisest teavitamise vormi (edaspidi: **vorm**) ja lisades juurde muu asjakohase dokumentatsiooni. Juhul, kui kõiki asjaolusid ei ole võimalik selleks ajaks välja selgitada, esitab volitatud töötleja vastutavale töötlejale vormi esialgsete andmetega. Täiendatud vorm lõpliku informatsiooniga rikkumise asjaolude kohta tuleb esitada vastutavale töötlejale esimesel võimalusel pärast esialgsete andmetega vormi esitamist.

6.3. Volitatud töötleja teeb isikuandmetega seotud rikkumise või selle kahtluse korral vastutava töötlejaga igakülgset koostööd selleks, et koostada tegevusplaan ja rakendada seda isikuandmetega seotud rikkumise või selle kahtluse kõrvaldamiseks. Volitatud töötleja peab tegema kõik temalt mõistlikult oodatava, et isikuandmetega seotud rikkumise jätkumist ja edasisi rikkumisi ära hoida ning kahju vähendada.

6.4. Järelevalveasutuse ja/või andmesubjekti teavitamise vajaduse üle isikuandmetega seotud rikkumise või selle kahtluse korral otsustab vastutav töötleja. Volitatud töötleja ei edasta järelevalveasutusele, andmesubjektile või mistahes muule kolmandale isikule teavitust ilma vastutava töötleja eelneva kooskõlastuseta.

Muud sätted

7.1. Volitatud töötleja kohustub lepingu lõppemisel kustutama, hävitama või tagastama vastutavale töötlejale kõik lepingu alusel töödeldavad isikuandmed ja nende koopiad vastavalt vastutava töötleja antud dokumenteeritud juhistele. Kui pole antud teistsuguseid juhiseid, siis tuleb isikuandmed kustutada, hävitada või tagastada hiljemalt 10 kalendripäeva jooksul alates lepingu lõppemisest, välja arvatud juhul, kui Euroopa Liidu või selle liikmesriigi õiguse kohaselt nõutakse andmete säilitamist. Isikuandmete kustutamise, hävitamise ja/või tagastamise kulud kannab volitatud töötleja.

7.2. Volitatud töötleja väljastab vastutavale töötlejale volitatud töötleja esindusõigusega isiku kirjaliku kinnituse, et tema ja kõik tema kasutatud teised volitatud töötlejad on teinud eelmises punktis nimetatud toimingud.

7.3. Volitatud töötleja teavitab vastutavat töötlejat kirjalikult kõigist muudatustest, mis võivad mõjutada volitatud töötleja võimet või väljavaateid pidada kinni käesolevast lisast ja vastutava töötleja dokumenteeritud juhistest. Pooled lepivad kõigis käesolevat lisa puudutavates täiendustes ja muudatustes kokku kirjalikult.

7.4. Kohustused, mis oma iseloomu tõttu peavad jääma jõusse hoolimata käesoleva lisa kehtivuse lõppemisest, nagu konfidentsiaalsuskohustus, jäävad jõusse ka pärast käesoleva lisa kehtivuse lõppemist ning nendele rakendatakse lepingus sätestatut, kui käesolevas lisas ei ole kokku lepitud teisiti.

Vastutav töötleja

/allkirjastatud digitaalselt/

Volitatud töötleja

/allkirjastatud digitaalselt/

Lisa

ISIKUANDMETE TÖÖTLEMISE RIKKUMISEST TEAVITAMISE VORM

1. Kontaktandmed

Isik, kellelt saab rikkumise asjaolude kohta täiendavat informatsiooni ja tema kontaktandmed:
_____

2. Teavituse tüüp (märgi kast, üks või mitu valikut)

☐ Eelteavitus
☐ Lõplik teavitus
☐ Varasema teavituse täiendamine

3. Aeg (sisesta kuupäev ja märgi kast)

Millal sain rikkumisest teada (kuupäev/kuu/aasta):_____
Rikkumine toimus pikemal perioodil (algus- ja lõppkuupäev/kuu/aasta):_____
☐ Toimus ühekordne rikkumine
☐ Rikkumine jätkuvalt toimub

4. Rikkumise andmed

Kirjelda, mis juhtus ning kuidas rikkumise avastasite:
_____
_____
Rikkumise asjaolud (märgi kast, üks või mitu valikut)
☐ Seade isikuandmetega on kaotatud või varastatud
☐ Paberdokument on varastatud, kaotatud või jäetud mitteturvalisse keskkonda
☐ Isikuandmete loata avaldamine
☐ Isikuandmeid nägi vale isik
☐ Isikuandmed edastati valele isikule
☐ Infosüsteemidesse loata või ebaseaduslik sisenemine (nt häkkimine, pahavara, lunavara või õngitsusrünne)
☐ Isikuandmed olid kättesaadavad seoses andmekandjate ebapiisava hävitamisega ☐
Muud (palun täpsusta):
_____
_____
Miks rikkumine toimus (märgi kast, üks või mitu valikut)
☐ Organisatsiooni töökorralduse reeglite, sisekorra rikkumine
☐ Töötajate vähene teadlikkus (nt puudulikud sisekorrad ja töökorralduse reeglid, töötajate mittepiisav koolitus) ☐ Inimlik viga ☐ Tehniline viga
Muu (nimetage siin ka koostööpartner(id) nt teine volitatud töötleja, kui rikkumine toimus tema juures):_____
_____
_____
☐ Asjaolud pole veel teada

5. Rikkumisest puudutatud isikuandmed

Rikkumisest puudutatud kaustade, dokumentide, failide, e-kirjade, andmebaaside arv, mis sisaldavad isikuandmeid. (nt mitu dokumenti edastati valele inimesele; märgi kast, valides vahemik või sisesta täpne arv või märgi „pole teada“)
☐ 1-9
☐ 10-49
☐ 50-99
☐ 100-499
☐ 500-999
☐ 1000-4999
☐ 5000 – 9999

☐ 10000 ja rohkem
Kui on teada, sisesta täpne arv:_____
☐ Pole veel teada

Tee järgnevalt valik, millised isikuandmeid rikkumine puudutab (märgi kast, üks või mitu valikut)
☐ Ees-, perenimi
☐ Sünniaeg ☐
Isikukood
☐ E-post
☐ Telefoni nr
☐ Postiandmed või elukoha aadress
☐ Kasutajanimed, salasõnad
☐ Maksevahendite andmed (andmed, mis võimaldavad võtta üle isiku maksevahendi)
☐ Majandus või finantsandmed (tehingu ajalugu, majanduslikku seisundit näitavad andmed, maksevõime hindamine)
☐ AK teavet sisaldavad dokumendid (sh ameti- ja kutsesaladusega kaitstud teave)
☐ Geolokatsiooni andmed
☐ Suhtlusandmed (nt kes kellega ja millal rääkis, kirjutas)
☐ Andmed süüteoasjades süüdimõistvate kohtuotsuste ja süütegude kohta
☐ Lapsendamissaladuse andmed
☐ Andmed sotsiaalkaitsevajaduse või eestkoste kohta
☐ Rassiline või etniline päritolu
☐ Poliitilised vaated
☐ Usulised või filosoofilised (maailmavaatelised) veendumused
☐ Ametiühingusse kuulumine
☐ Geneetilised andmed
☐ Biomeetrilised andmed
☐ Terviseandmed
☐ Seksuaalelu ja seksuaalne sättumus
Muu (palun täpsusta):_____
_____

Kas isikuandmed olid asjakohaselt krüpteeritud? (sh krüptovõtmeid ei ole kompromiteeritud ja need on andmetöötleja kontrolli all. Märgi kast, üks valik)
☐ Jah
☐ Ei

6. Rikkumisest puudutatud isikud
Rikkumisest puudutatud isikute arv (märgi kast, valides vahemik või sisesta täpne arv või märgi „pole teada“) ☐ 1-9
☐ 10-49
☐ 50-99
☐ 100-499
☐ 500-999
☐ 1000-4999
☐ 5000-9999 ☐
10000 ja rohkem
Kui on teada, sisesta täpne arv:_____
☐ Pole veel teada

Tee järgnevalt valik, milliseid isikute kategooriaid rikkumine puudutab (märgi kast, üks või mitu valikut)
☐ Töötajad
☐ Kliendid
☐ Alaealised (nt õpilased, lapsed).

☐ Patsiendid
☐ Sotsiaalset kaitset vajavad inimesed
Muu (palun selgita):_____
_____
_____

7. Võimalikud tagajärjed rikkumisest puudutatud isikutele
Konfidentsiaalsuskadu (andmetele said juurepääsu selleks mittevolitatud isikud. Märgi kast, üks või mitu valikut)
☐ Oht isikuandmete ulatuslikumaks töötlemiseks kui näeb ette esialgne eesmärk või isiku nõusolek
☐ Oht isikuandmete kokku viimiseks muu isikuid puudutava infoga
☐ Oht, et isikuandmeid kasutatakse teistel eesmärkidel ja/või ebaõiglasel viisil
Muu (palun täpsusta):_____
_____
_____
Tervikluse kadu (andmeid on volitamata muudetud. Märgi kast, üks või mitu valikut)
☐ Oht, et isikuandmeid on muudetud ja kasutatud, kuigi need ei pruugi olla enam kehtivad
☐ Oht, et isikuandmeid on muudetud muul moel kehtivateks andmeteks ja neid on hiljem kasutatud teistel eesmärkidel
Muu (palun täpsusta):_____
_____
_____
Käideldavuse kadu (puudub õigeaegne ja hõlbus juurdepääs andmetele. Märgi kast) ☐
Puudub võime osutada rikkumisest puudutatud isikutele kriitilist (elutähtsat) teenust
Muu (palun täpsusta):_____
_____
_____
Füüsiline, varaline või mittevaraline kahju või muu samaväärne tagajärg (märgi kast, üks või mitu valikut)
☐ Isik jääb ilma kontrollist oma isikuandmete üle
☐ Isiku õiguste piiramine (nt ei saa kasutada teenust või lepingust tulenevaid õigusi)
☐ Õiguslik tagajärg (nt isik ei saa hüvitist, toetust, luba mõneks tegevuseks)
☐ Diskrimineerimine
☐ Identiteedivargus
☐ Pettus
☐ Rahaline kahju
☐ Kahju tervisele
☐ Risk elule
☐ Pseudonümiseerimise loata tühistamine
☐ Mainekahju
☐ Usalduse kadu
☐ AK teabe või ameti- ja kutsesaladusega kaitstud teabe kadu
Muu (palun täpsusta):_____

8. Rikkumisega seotud järeltegevused
Isikute teavitamine
Juba teavitatud (kuupäev/kuu/aasta):_____
Kuidas teavitus toimus (märgi kast, üks või mitu valikut):
☐ E-kirjaga
☐ Lühisõnumiga (SMS)
☐ Helistamisega
☐ Meedias sh sotsiaalmeedias ☐
Asutuse/ettevõtte võrgulehel
Muu (palun täpsusta):_____
Mis oli teavituse sisu:_____
_____
_____

Veel pole teavitanud, kuid teavitame: (kuupäev/kuu/aasta):_____

☐ Pole selge kas on vaja teavitada

☐ Ei ole vajalik teavitada

Kui pidasite vajalikuks isikuid mitte teavitada, siis selgitage, kuidas jõudsite järeldusele, et rikkumisega ei kaasne isikute õigustele ja vabadustele suurt riski:

_____
_____

Kirjeldage kavandatud ja rakendatud meetmeid rikkumise lahendamiseks, kahjulike mõjude leevendamiseks ja ennetamiseks tulevikus:

_____
_____

9. Rikkumise piiriülene mõju

Millises riigis on teie peamine tegevuskoht? (palun kirjuta riigi nimi):_____

Rikkumisest on puudutatud ka teiste EL riikide isikud:

☐ Ei

☐ Jah (palun täpsusta, milliste riikide ning tooge välja isikute arv riikide lõikes. Kui puudutatud isikuandmete koosseis on riigiti erinev, tooge ka see välja):

_____